

МОН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії,
ректор Національного
транспортного університету

Олександр ГРИЩУК

Олександр Грищук
березня 2025 р.

ПРОГРАМА

вступного іспиту зі спеціальності для вступу
на навчання для здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»
(освітньо-наукова програма «Економіка»)

Київ – 2025

Програму вступного іспиту розроблено предметною комісією для проведення вступного іспиту зі спеціальності для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» (освітньо-наукова програма «Економіка»)

Голова предметної комісії
д-р екон. наук, професор

 - Наталія БОНДАР

25 березня 2025 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні Вченої ради факультету економіки та права 26 березня 2025 року, протокол № 8.

Голова Вченої ради,
декан факультету економіки та права
канд. юрид. наук, доцент

Руслана ЯРОВА

26 березня 2025 р.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ.....	5
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА.....	8
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ	11
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА	13
ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА.....	19
Критерії оцінювання підготовленості вступників	235

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступний іспит зі спеціальності для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) (7 рівень Національної рамки кваліфікацій, далі – НРК7) передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Програма вступного іспиту зі спеціальності для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» (освітньо-наукова програма «Економіка») на основі НРК7 розроблена предметною комісією на основі освітніх програм за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» у Національному транспортному університеті.

Вступний іспит зі спеціальності проводять у письмовій формі.

Білет вступного іспиту зі спеціальності містить чотири завдання двох рівнів складності за програмою вступного іспиту.

Перше та друге завдання білета вступного іспиту передбачають надання вступником розгорнутої відповіді на теоретичні запитання аналітичного характеру першого та другого рівнів складності.

Третє та четверте завдання білета вступного іспиту передбачають розв'язування вступником задач першого та другого рівнів складності.

Відповіді на запитання та розв'язання задач вступник наводить на бланках письмової відповіді.

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

1. Суспільство та економіка. Економічні ресурси та економічний механізм. Проблема ефективності функціонування економіки. Методи економічної теорії.

2. Сутність та основні типи економічних систем. Власність: економічний зміст та форми. Трансформація власності в Україні.

3. Загальні основи товарного виробництва. Ринок, ринковий механізм та його функції. Аналіз споживача: система переваг споживача та її основні гіпотези; криві байдужості та їх властивості; бюджетні обмеження та можливості споживача; оптимальний споживчий вибір; індивідуальний попит та споживчий надлишок; зміна стану споживача зі зміною його бюджету; зміна стану споживача зі зміною цін товарів.

4. Мікроекономічний аналіз ринкового механізму: попит, закон попиту, детермінанти попиту, еластичність попиту; пропозиція, закон пропозиції, детермінанти пропозиції, еластичність пропозиції; ринкова рівновага та фактори її порушення.

5. Макроекономічний аналіз: ринок товарів і його складові: сукупний попит і фактори, що його визначають; сукупна пропозиція та її детермінанти. Умови і моделі рівноваги ринку товарів. Фактори порушення рівноважного стану ринку. Ринкова інфраструктура та її становлення в Україні. Оцінка та прогнозування зміни ринкових змінних. Оцінка та прогнозування наслідків державного регулювання ринку. Вимір результатів економічної діяльності. Мультиплікаційні ефекти. Макропоказники. Індекси. Макроекономічні моделі. Модель кругових потоків. Модель міжгалузевого балансу.

6. Макроекономічна рівновага: сутність, критерії, моделі. Неокласична модель макроекономічної рівноваги. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги. Неокласичний синтез. Поняття економічного циклу і його параметри. Моделі економічних циклів: Моделі взаємодії мультиплікатора і акселератора; Монетарна концепція економічних циклів; Модель Калдора; Економічний цикл як результат боротьби за розподіл національного доходу. Модель Крафта-Вайзе. Економічне зростання: сутність, чинники, типи. Рівновноважне економічне зростання у відсутності технічного прогресу. Технічний прогрес та економічне зростання.

7. Ринок досконалої конкуренції: характеристика ринку та виробника, який намагається максимізувати прибуток. Монопольний ринок: характеристика ринку та виробника, який намагається максимізувати прибуток. Соціально-економічні наслідки монополізації ринку. Монополістична конкуренція: характеристика ринку. Реклама як засіб стимулювання збуту. Олігополія: характеристика ринку; моделі ціноутворення.

8. Основні характеристики та особливості ринків економічних ресурсів. Ринок праці та його моделі. Ринок природних ресурсів. Ринок капіталу. Капітал: поняття та види. Інновації, їх технічний та економічний потенціал. Ризики інноваційних проектів.

9. Гроші: сутність, функції, роль у ринковому господарстві. Гроші та грошовий обіг. Пропозиція грошей. Попит на гроші і фактори, що його визначають. Рівновага ринку грошей. Грошове господарство сучасної економіки. Кредитна система и її функціонування. Фінанси та Державний бюджет. Податки та оподаткування. Інфляція.

10. Підприємство та підприємницьке середовище. Роль виробничого підприємства в економічній системі. Виробнича функція та проблема ефективності використання ресурсів. Виробничі витрати: сутність, види, розрахунок. Прибуток та рентабельність.

11. Теоретичні концепції джерел прибутків та принципів їх розподілення (концепція трудової вартості та доданої вартості; концепція граничної продуктивності ресурсів). Особливості формування прибутків на ринках різних економічних ресурсів. Джерела та принципи розподілення заробітної плати у відповідності до концепції трудової вартості та доданої вартості, а також концепції граничної продуктивності ресурсів. Джерела підприємницького доходу та прибутку, відсотка, ренти на базі концепції трудової вартості та доданої вартості, а також концепції граничної продуктивності ресурсів. Роль нерівності розподілу доходів у функціонуванні економіки. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині.

12. Економічна сутність процесу відтворення у суспільному масштабі. Оцінка результатів відтворення. Макроекономічна рівновага та її забезпечення. Порушення макроекономічної рівноваги. Економічний цикл та його фази. Економічне зростання: закономірності та національні проблеми.

13. Необхідність, межі та методи державного втручання в економічні процеси. Основні напрямки державного регулювання економіки. Особливості державного впливу на економіку України у трансформаційний період.

14. Світове господарство: поняття, еволюція, організаційні форми, принципи економічного обміну. Форми зв'язків між учасникам світового господарства.

Список рекомендованої літератури

1. Економічна теорія [Електронний ресурс] : навч. посібник / [Н.М. Каменева, М.В. Косич, О.І. Фролов, О.Ю. Александрова]. – Харків : УкрДУЗТ, 2019. – 163 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1HOz1kVAV-VmCVVVzIzUMM4kgVxeHEhxV/view?usp=sharing>

2. Економічна теорія [Електронний ресурс] : навч. посібник / [Т.Ф. Ларіна, Н.В. Павленко та ін.]. – Харків : ФОП В.П. Тарасенко, 2015. – 310 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/16ZKAbkf4rEDxtJ4TESfvYEhINaJWLx8i/view?usp=sharing>

3. Економічна теорія [Електронний ресурс] : підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. – К. : Видавництво Ліра-К, 2020. – 450 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1cRq29ixPTEwY5kE1plSN0qjfdgN5xLfd/view?usp=sharing>

4. Ковбатюк М.В. Економічна теорія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / [М.В. Ковбатюк, В.О. Шевчук]. – К. : КВЦ, 2016. – 568 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1k_pLKhqFeQ9knCzCtgk8BEozsn5TSHPr/view?usp=sharing

5. Кокарев І.В. Основи економічної теорії [Електронний ресурс]: навч. посібник / І.В. Кокарев. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. – 100 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1csfDBNZdDMoxtCxu3JnFfiUTMWB8QDTL/view?usp=sharing>

6. Колосінська М.І. Економічна теорія [Електронний ресурс] : навчальний посібник / [М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда]. – Чернівці : Чернівець. нац. унів-т., 2021. – 200 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1h0vhd7yLK5Z5jgw-8jowDwUH1bQZ7-Ut/view?usp=sharing>

7. Економічна теорія [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» / Уклад. О.С. Марченко. – Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. – 131 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1Tp9ixX6nfHgHMmlq4-eRLcuq-ZfgkYnW/view?usp=sharing>

8. Нікола С.О. Економічна теорія [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник. / За редакцією Ю.О. Ніколаєва. – Одеса : Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2016. – 384 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1jqKzuSLAJ5o8GRdc-yvM14IX_KSnQCEn/view?usp=sharing

9. Пилипенко Г.М. Економічна теорія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Г.М. Пилипенко, Ю.І. Пилипенко, М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2022. – 196 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу:

<https://drive.google.com/file/d/1UnHC3TTuzMeGkZhat-pW8gu9xX8A4gUG/view?usp=sharing>

10. Ревак І.О. Основи економічної теорії [Електронний ресурс] : навчальний посібник. / [І.О. Ревак, Ю.І. Кіржецький, М.С. Кіржецька, С.І. Мельник]. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. – 191с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1BLpQFYIMyn99gcdmoyKj70kkprZolKJ-/view?usp=sharing>

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

1. Ключові поняття інноваційного розвитку. Закон України «Про інноваційну діяльність». Сутність інновацій та інноваційної діяльності. Сучасна класифікація інновацій. Основні етапи інноваційного процесу. Параметри інноваційності підприємства. Концепція інноваційного розвитку підприємства.

2. Теоретичні та нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу. Сутність інтелектуальних продуктів. Ознаки об'єктів звичайної і інтелектуальної власності. Об'єкти промислової власності. Об'єкти, що охороняються авторськими та суміжними правами. Класифікація та характеристика об'єктів інтелектуального бізнесу. Нормативні акти, що регулюють інтелектуальний бізнес в Україні. Промислова власність в інтелектуальному бізнесі. Концептуальні підходи до управління промисловою власністю.

3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування. Чинники інноваційного розвитку підприємства. Економічний ефект інноваційної діяльності. Показники економічної ефективності. Показники науково-технічного та соціального ефекту. Методи оцінки економічної ефективності інновацій на підприємстві.

4. Організаційні форми інноваційного розвитку. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. Організаційні структури підтримки інноваційного підприємництва. Технологічні парки та шляхи їх створення. Технополіси. Інноваційні бізнес-інкубатори. Центри трансферу технологій та схема їх роботи. Венчурне підприємництво та його форми.

5. Інфраструктура ринку інновацій. Поняття «інноваційна інфраструктура». Механізм функціонування інфраструктури ринку інновацій. Складові інформаційної інфраструктури. Фінансово-економічний супровід інноваційної діяльності. Сертифікація інноваційної продукції. Захист прав інтелектуальної власності. Інформаційне та консультаційне забезпечення. Експертиза проектів.

6. Інноваційний потенціал підприємства. Перехід підприємства на інноваційний шлях розвитку. Зміст і структура потенціалу інноваційного розвитку підприємства, ринковий потенціал. Виробничо-збутовий потенціал. Показники оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. Концептуальна схема аналізу і управління потенціалом інноваційного розвитку.

7. Моделювання інтелектуального бізнесу. Законодавство у сфері промислової власності. Організаційне забезпечення системи управління промисловою власністю. Управління патентною експертизою. Напрямки формування системи управління промисловою власністю.

8. Державна підтримка та стимулювання інноваційної та інтелектуальної діяльності. Фінансування та пільгове кредитування науково-технічних розробок. Підтримка інфраструктури утворень. Підвищення якості освіти та її фінансування. Концепція партисипативного управління. Методи стимулювання творчої активності персоналу. Інтрапренерство. Система стимулювання

зростання освітньо-кваліфікаційного рівня працівників. Залежність зарплати кожного працівника від кінцевих результатів діяльності підприємства.

9. Формування цільових ринків для реалізації інноваційних проєктів. Структурно-логічна схема взаємодії різних видів ринкових досліджень. Сегментація ринку. Варіанти розвитку ринкових можливостей для різних видів новацій. Визначення оптимального рівня точності ринкового позиціонування для цілей інноваційного розвитку. Залежність витрат на залучення споживачів від стану їхньої споживчої готовності. Визначення оптимального рівня витрат на просування інновацій на ринку.

10. Управління життєвим циклом інновацій. Маркетинговий підхід до розробки і виведення інновацій на ринок. Життєвий цикл інновацій. Оцінка достатності потенціалу підприємства для інноваційного розвитку. Структура і аналіз етапів інноваційного процесу. Проблеми управління інноваційним та життєвим циклом товару.

11. Управління інтелектуальним бізнесом та інноваційним розвитком підприємства. Інтелектуальний бізнес в стратегії підприємницької діяльності. Корпоративне управління інтелектуальним бізнесом. Бізнес-план як умова інноваційної власності. Раціоналізаторська пропозиція. Методи управління інноваційним розвитком підприємства. Функції управління процесами інноваційного розвитку. Формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком.

12. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу. Конкурентоспроможність новацій і технологій. Обмін ліцензіями як об'єктивна закономірність розвитку економіки. Опціонні договори в ліцензійній торгівлі. Економічна ефективність ліцензій. Класифікація ліцензійних договорів. Обґрунтування доцільності залучення нової технології. Доцільність патентування винаходів в іноземних державах. Попередня оцінка економічної ефективності купівлі ліцензії. Фактори ризику при купівлі ліцензії. Практика укладання ліцензійних договорів.

13. Інноваційний проєкт та його інвестиційне забезпечення. Основні характеристики інноваційного проєкту. Управління проєктом. Життєвий цикл проєкту та його фази. Техніко-економічне обґрунтування проєкту. Джерела фінансування проєктів. Оцінювання ефективності інноваційних проєктів. Комерційна і бюджетна ефективність. Майбутня та поточна вартість вкладених інвестицій. Інтегральний ефект. Внутрішня норма прибутковості. Рентабельність. Строк окупності інвестицій.

14. Ризики в інтелектуальному бізнесі та інноваційній діяльності. Чинники невизначеності та ризику на етапах обґрунтування інноваційних проєктів. Класифікація інноваційних ризиків. Блок-схема алгоритму кількісної оцінки ризику. Методи кількісної оцінки ризиків. Чинники ризику при виборі цільового ринку. Фактори ризику при розробці та виведенні нового товару на ринок.

15. Економічна безпека інтелектуального бізнесу. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності.

Авторське право. Право на промислову власність. Правові аспекти охорони інтелектуальної власності в Україні. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності. Захист авторського права і суміжних прав. Цивільно-правовий захист патентних прав. Кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності. Реалізація права власності на нематеріальні ресурси.

Список рекомендованої літератури

1. Конспект лекцій з курсу «Інноваційний розвиток підприємства» [Електронний ресурс] / [Бубенко П.Т., Владимірова М.С.]. – Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. – 138 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1DjIDYv664cP1AP8P-G4wMcPKtFNRI0HB/view?usp=sharing>

2. Гуторов О.І. Економіка та організація інноваційної діяльності / [О.І. Гуторов, М.Ю. Ярута, С.І. Сисоєва] – Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків, 2019. – 227 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1jyj6WZmHlde5y_njpTvR1HahKUSQTZU4/view?usp=sharing

3. Економіка та бізнес-інновації [Електронний ресурс] : підручник / за ред. Л.Г. Мельника, О.І. Карінцевої. – Суми : Університетська книга, 2023. – 702 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/19_5MMfsHFE3F6QbYuLb53Uex5SPJKDC/view?usp=sharing

4. Інноваційний розвиток підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Пугач А.М., Демчук Н.І., Довгаль О.В. та ін. – ФОП Швець В.М., 2018. – 348с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1ssLsobFmGauZM91_-6phZevsYoD6FZkZ/view?usp=sharing

5. Інноваційний розвиток транспортного комплексу [Електронний ресурс] : монографія / за ред. О.М. Ложачевської. – Київ : Міленіум, 2021. – 208 с. – Режим доступу:

http://lib.ntu.edu.ua/catalog/docs/management/management_123_2021.pdf

6. Копитко М.І. Управління інноваціями та інвестиціями [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М.І. Копитко, Н.В. Блага. – Вид. 2-ге, допов. і перероб. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. – 296 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/12MoB6im_3hN86xcC_V2WM8dEASfTnWTZ/view?usp=sharing

7. Малюта Л.Я. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л.Я. Малюта. – Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2016. – 232 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1c-fDB2PDzargsUg62TjUPtD40qSd8O6w/view?usp=sharing>

8. Руснак А.В. Економіка та організація інноваційної діяльності [Електронний ресурс] : навч. посіб. / А.В. Руснак, О.Г. Савченко, Д.А. Ломоносов. – Миколаїв : Іліон, 2021. – 324 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1P9yOuYZu7jZc4MeozvYCQTCWnsJpcVwR/view?usp=sharing>

9. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток підприємства [Електронний ресурс] : підручник / Л.І. Федулова, Е.М. Забарна, С.В. Філіппова – Одеса, ОНПУ: Бондаренко М.О., 2016. – 700 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1GeFyWHZ3RcNPtPabyAJfOaY5-kfK06Oe/view?usp=sharing>

10. Чичкало-Кондрацька І.Б. Міжнародна інноваційна діяльність [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І.Б.Чичкало-Кондрацька, А.А. Буряк. – Полтава : ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка, 2018. – 95 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/107JtWE4nY_699S9o5AP_uUGYhieYLWNV/view?usp=sharing

11. Шиян Н.І. Інноваційний розвиток підприємства [Електронний ресурс] : навч. посібник. / Н.І. Шиян. – Харків, Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2019. – 245 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/114rOsAbYf5S9uh0YWIRhov6sKCRHRLx-/view?usp=sharing>

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

1. Конкуренція в системі ринкової економіки. Сутність конкуренції і її роль у ринковій економіці. Основні поняття теорії конкурентоспроможності. Місце та роль держави в формуванні та забезпеченні конкурентоспроможності. Основні поняття теорії конкурентоспроможності.

2. Конкурентоспроможність товарів та послуг на ринку. Поняття конкурентоспроможності товарів і послуг та особливості оцінки її рівня. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності товарів. Теорія споживчої цінності.

3. Фактори забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Конкурентоспроможність підприємства та фактори, що визначають її рівень. Основні методологічні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства. Конкурентні переваги й компетенції. Теорія можливостей і ресурсів.

4. Аналіз і оцінювання конкурентоспроможності підприємства. Оцінка рівня конкурентоспроможності підприємства. Роль держави у

формуванні високої конкурентоспроможності товаровиробників. Методика аналізу визначення ефективної конкурентної стратегії підприємства.

5. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві. Галузь світової економіки як структурний елемент світового господарства. Класифікація джерел конкурентних переваг. Галузевий аналіз. Аналіз стратегічних груп, ланцюжок цінностей галузі. Кластеризація. Держава й конкурентоспроможність галузей.

6. Стратегія підвищення конкурентоспроможності підприємства. Стратегія підвищення конкурентоспроможності підприємства, класифікація конкурентних стратегій. Механізми підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства. Процес розробки стратегії підвищення конкурентоспроможності компанії.

7. Система управління конкурентоспроможністю підприємства. Особливості формування системи управління конкурентоспроможністю підприємства. Підсистема управління витратами як фактор конкурентоспроможності організації. Підсистема управління якістю продукції і процесів. Підсистема управління технологічними ресурсами. Підсистема управління часовими параметрами діяльності.

Список рекомендованої літератури

1. Бугріменко Р.М. Конкурентоспроможність підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Р.М. Бугріменко, П.В. Смірнова. – Харків : ТОВ «Видавництво «Форт», 2021. – 244 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/19HwVucdYzQbnVInTkCji9iB42oSO0SH2/view?usp=sharing>

2. Войнова Є.І. Глобальна конкурентоспроможність країни: обґрунтування категорії, типи, фактори та наслідки. [Електронний ресурс] // ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО / Є.І. Войнова, 2018. – Вип. 16. – С. 36 – 45. – Режим доступу :

https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/7.pdf

3. Дмитрієв І.А. Конкурентоспроможність підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 340 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1AlZePH5nAentfuyd98zV8-hqmgaf_RoG/view?usp=sharing

4. Конкурентні стратегії безпеки розвитку України у глобальному середовищі [Електронний ресурс] : монографія / за заг. ред. А. І. Мокія. – Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2019. – 872 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1cOM1uDxKh_d4xrqGqa3jBomeLKxK9Eqq/view?usp=sharing

5. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення [Електронний ресурс] : монографія / за ред. О.Г. Янкового. – Одеса : Атлант, 2014. – 470 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1BopTTxa-bPLcAMFiluzn-q-UtZTshh39/view?usp=sharing>

6. Управління конкурентоспроможністю підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Г.З. Леськів, В.І. Франчук, Г.Я. Левків, В.В. Гобела. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. – 220 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1x75dGdXP-kwEqxg4Ci8bUL2y7K9Wu9X6/view?usp=sharing>

7. Лупак Р.Л. Конкурентоспроможність підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Р.Л. Лупак, Т.Г. Васильців. – Львів : Видавництво ЛКА, 2016. – 484 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1eHRVf5L78pUJOtfcn-ObkvbAcPBRdRjg/view?usp=sharing>

8. Управління конкурентоспроможністю підприємств [Електронний ресурс] : підручник / П'ятницька Г.Т., П'ятницька Н.О., Шумська С.С. та ін.; за заг. ред. Г.Т. П'ятницької. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2017. – 700 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1BHpx_AHNMJkYV7IvG4Iq9sflErW9ypojjiw/view?usp=sharing

9. Царик Н.Л. Природа міжнародної конкурентоспроможності країн та її кількісні прояви. [Електронний ресурс] // Галицький економічний вісник. / Н.Л.Царик, 2016. – Вип. 2.- С. 31-39. – Режим доступу :

<https://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/20615>

10. Цибульська Е.І. Конкурентоспроможність підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Е.І. Цибульська. – Харків : Вид-во НУА, 2018. – 320 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1buBkWX6f7a0D2B3LT83JDkmyKfxL7Em/view?usp=sharing>

11. Шевченко Л.С. Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства) [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л.С. Шевченко. – Харків : Право, 2022. – 312 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1ny0TrI0d3BCOjgRrTg2qO_RKJMmUJ2fviw/view?usp=sharing

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

1. Сутність і складові системи економічної безпеки національної економіки. Економічна безпека держави в системі національної безпеки. Науково-методичне підґрунтя дослідження взаємозв'язку національної, регіональної та глобальної економічної безпеки. Класифікація загроз національної економічної безпеки. Моніторинг індикаторів економічної безпеки.

Система наукових підходів до вивчення складових національної економічної безпеки. Теоретичні концепції економічної безпеки. Основні фактори економічної безпеки держави. Загрози, виклики й особливості функціонування системи економічної безпеки держави. Загрози економічній безпеці України. Національні економічні інтереси як об'єкт економічної безпеки.

2. Методичні підходи до оцінювання стану економічної безпеки держави. Оцінка рівня економічної безпеки держави. Індикатори економічної безпеки держави. Методи визначення інтегральної оцінки рівня економічної безпеки держави. Порогові значення індикаторів економічної безпеки. Моделювання залежностей між показниками-індикаторами економічної безпеки України. Компаративний аналіз інтегральних показників економічної безпеки України та зарубіжних країн. Нормативно-правове забезпечення економічної безпеки. Вплив глобалізаційних викликів на стан економічної безпеки держави з відкритою економікою.

3. Сировинно-ресурсна безпека й енергетична безпека. Фінансова безпека. Військово-економічна безпека. Інформаційна безпека й інноваційно-технологічна безпека. Продовольча безпека, соціальна безпека та демографічна безпека. Екологічна безпека в умовах глобалізації. Система структурних зрушень в економіці України та необхідність структурно-інноваційної безпеки. Економічна безпека держави у реальному секторі. Економічна безпека держави у фінансовій сфері. Економічна безпека держави у інформаційній сфері. Економічна безпека держави у соціальній сфері.

4. Система індикаторів і загроз енергетичній безпеці. Проблеми енергетичної безпеки України. Формування державної політики у сфері енергетичної безпеки. Принципи забезпечення енергетичної незалежності. Фактори впливу на рівень продовольчої безпеки. Основні шляхи забезпечення продовольчої безпеки. Потенціал України у забезпеченні продовольчої безпеки. Проблеми економічної безпеки у сфері освіти. Інтереси України у сфері екологічної безпеки. Стратегія забезпечення військово-економічної безпеки. Інституційне інвестування у системі економічної безпеки. Значення інституційного інвестування у забезпеченні економічної безпеки.

5. Підвищення рівня інноваційної безпеки України на основі активізації міжнародного науково-технічного співробітництва. Інноваційна модель соціально-економічного розвитку і забезпечення національної економічної безпеки. Розвиток національної інноваційної системи в Україні, інформаційна безпека суб'єктів інноваційної діяльності. Інноваційна безпека України в контексті європейської інтеграції. Механізм реалізації інвестиційної безпеки. Соціальна спрямованість інвестиційної безпеки та її суперечності. Роль і місце інновацій у гарантуванні економічної безпеки. Реалізація інноваційної стратегії в системі забезпечення економічної безпеки. Інноваційна політика держави в забезпеченні економічної безпеки. Роль інтелектуального капіталу у забезпеченні економічної безпеки держави.

6. Сутність та оцінка рівня фінансової безпеки держави. Проблеми бюджетної, податкової та боргової національної безпеки. Механізм формування

безпеки банківської системи. Стратегія забезпечення банківської безпеки. Грошово-кредитна політика й економічна безпека. Механізм забезпечення грошово-кредитної безпеки держави. Вплив грошово-кредитної політики на рівень фінансової безпеки. Фінансова національна безпека в умовах посилення глобалізаційних процесів. Проблеми зовнішнього боргу як чинник дестабілізації та загроз економічної безпеки України. Фінанси транснаціональних корпорацій і фінансова безпека держави. Вплив валютних проблем на фінансову національну безпеку. Поняття валютної національної безпеки, її індикатори та загрози. Шляхи підвищення валютної безпеки в Україні.

7. Механізм інвестиційної безпеки: суть, функції та форми вияву. Інвестиційна безпека в системі економічної безпеки держави. Механізм реалізації інвестиційної безпеки. Інвестиційна діяльність та інвестиційне гарантування економічної безпеки. Інвестиційна безпека України. Державний механізм у системі забезпечення інвестиційної безпеки. Механізм інвестиційного партнерства. Інвестиційна політика у гарантуванні економічної безпеки в Україні.

8. Економічна безпека підприємництва та її вплив на соціально-економічний розвиток держави. Критерії та індикатори економічної безпеки підприємництва. Стратегія і механізми забезпечення економічної безпеки підприємництва. Економічна безпека підприємництва та сучасний міжнародний маркетинг у системі євроінтеграційних процесів. Актуальні проблеми економічної безпеки підприємництва в Україні та шляхи їх розв'язання. Класифікація внутрішніх і зовнішніх загроз економічної безпеки підприємництва. Методичні засади аналізу рівня економічної безпеки підприємництва на регіональному рівні. Передумови та чинники зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Принципи системи економічної безпеки підприємництва у контексті зміцнення безпеки економіки. Вплив податкової системи України на забезпечення економічної безпеки підприємництва.

9. Місце економічної безпеки підприємництва в системі забезпечення національної економічної безпеки. Завдання економічної безпеки підприємництва у системі складових економічної безпеки держави. Передумови та чинники впливу на економічну безпеку підприємницької діяльності. Стратегічні інтереси держави у сфері забезпечення економічної безпеки підприємництва. Організаційно-економічні заходи, спрямовані на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Фінансова складова економічної безпеки підприємства. Інтелектуальна та кадрова складова економічної безпеки підприємства. Техніко-технологічна складова економічної безпеки підприємства. Політико-правова складова економічної безпеки підприємства. Інформаційна складова економічної безпеки підприємства. Екологічна складова економічної безпеки підприємства. Силова складова економічної безпеки підприємства. Економічна безпека акціонерних товариств. Економічна безпека комерційного банку. Механізм

забезпечення економічної безпеки підприємства. Інфраструктура економічної безпеки підприємства. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства.

10. Проблеми посилення конкурентоспроможності національного бізнесу як основи економічної безпеки в умовах загострення міжнародної конкуренції та посилення інтеграційних зв'язків. Конкурентоспроможність національного виробництва як основа економічної безпеки України. Механізм управління конкурентоспроможністю підприємств всистемі економічної безпеки. Конкурентоспроможність підприємств в умовах відкритості національного ринку. Формування стратегії забезпечення конкурентоспроможності національного виробництва в Україні. Пріоритети посилення конкурентоспроможності національної економіки. Сучасна парадигма конкурентоспроможності в системі міжнародного бізнесу та євроінтеграційних процесів. Забезпечення конкурентоспроможності економіки України в контексті європейської інтеграції. Глобалізаційні процеси і підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

11. Формування системи зміцнення та механізму забезпечення національної економічної безпеки. Основні напрями діяльності правоохоронних органів щодо забезпечення економічної безпеки. Податкова міліція та її значення у боротьбі з економічними злочинами. Митна служба як суб'єкт забезпечення економічної безпеки. Забезпечення економічної безпеки в контексті глобалізаційних процесів. Мета, завдання, об'єкти та суб'єкти системи забезпечення економічної безпеки. Удосконалення інституціональної системи у контексті зміцнення економічної безпеки України. Економічне зростання як основа зміцнення економічної безпеки держави. Базові підходи європейських країн до забезпечення національної економічної безпеки. Бенчмаркінг національної безпеки України. Сутність і функції системи забезпечення економічної безпеки. Інституційні засади забезпечення економічної безпеки. Загальні положення діяльності підрозділів Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної служби боротьби з економічною злочинністю щодо забезпечення економічної безпеки.

12. Глобальні економічні трансформації та міжнародна економічна безпека. Поняття міжнародної економічної безпеки. Система колективної міжнародної економічної безпеки та її головні компоненти. Основні принципи формування системи колективної міжнародної економічної безпеки. Міжнародна (глобальна та регіональна) економічна безпека, принципи її реалізації, системи забезпечення та вплив на стан економічної безпеки України. Міжнародна економічна безпека через співробітництво. Нова стратегія Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ). Сучасні концепції та доктрини міжнародної економічної безпеки. Глобалізація науково-технічного розвитку та проблеми міжнародної технологічної безпеки України. Проблеми глобальної інтеграції систем міжнародної економічної безпеки. Трансформація глобальних структур міжнародної економічної безпеки. Зростаюча роль регіональних систем міжнародної економічної безпеки.

13. Проблеми реформування систем колективної економічної безпеки в Європі. Основні види, форми і програми співробітництва з проблем економічної безпеки в Європі. Напрями співробітництва України з ЄС. Інтеграція України до ЄС у контексті загальноєвропейської безпеки. Сучасна архітектура європейської економічної безпеки. Проблемні вузли європейської економічної безпеки й основні загрози. Внесок України у забезпечення економічної безпеки в Європі. Перспективи та потенційні наслідки розширення західноєвропейських інтеграційних структур і нові проблеми колективної економічної безпеки в Європі. Реформування загальноєвропейської економічної безпеки. Аналіз впливу міжнародних організацій і режимів на стан та перспективи розвитку європейської економічної безпеки. Проблеми функціонування європейської регіональної системи економічної безпеки. Роль України в процесах європейської економічної безпеки. Європейський союзі сучасна система економічної безпеки. Трансформація європейських структур економічної безпеки.

14. Тіньова економіка як основна форма інституціональних деформацій міжнародної економічної безпеки. Сутність, закономірності, економічний зміст і соціально-економічний ефект від тіньової економіки. Детермінанти тінізації світової економіки. Особливості тінізації економіки України. Методи виявлення й оцінки параметрів тіньової та кримінальної економіки. Детінізація капіталу як складова економічної безпеки. Напрями протидії тінізації світової економіки. Наслідки тіньової економіки. Основні причини поширення тіньової економіки. Чинники тінізації економіки України. Динаміка тінізації ринку праці. Тінізація фінансових потоків. Тінізація земельних відносин.

15. Місце та роль міжнародних економічних і фінансових організацій у системі глобальної та європейської економічної безпеки. Класифікація міжнародних фінансових організацій. Організація Об'єднаних Націй як універсальна системи колективної економічної безпеки. Діяльність Міжнародного валютного фонду. Діяльність Групи світового банку. Міжнародні економічні та фінансові організації в системі наддержавного регулювання світового господарства. Міжнародні економічні організації системи ООН. Діяльність Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Діяльність Міжнародної фінансової корпорації. Діяльність міжнародних фінансових організацій Європи. Міжнародні фінансові організації Америки, Африки, Азії, Австралії та Океанії. Інтеграція України в систему міжнародних економічних організацій як фактор безпеки розвитку.

Список рекомендованої літератури

1. Алькема В.Г. Економічна безпека інноваційного підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В.Г. Алькема, Н.М. Літвін, О.С. Кириченко – К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2015. – 320 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1ryn8IdmbN0KCMyzAxsqD7gN_kGrkeVO/C/view?usp=sharing

2. Андрушків Б.М. Економічна та майнова безпека бізнесу [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Б.М. Андрушків, Л.Я. Малюта. – Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2016. – 180 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1fX5DCwJaaqMyIOTiRpNC4eTGIHDMkDLe/view?usp=sharing>

3. Економічна безпека підприємництва в Україні [Електронний ресурс] : монографія / Г.В.Ситник, Г. В. Блакита, Н.М. Гуляєва та ін. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 284 с.– Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1XsMrPqo3NiIKL-0NbsVWgq6_oSp0sV3c/view?usp=sharing

4. Економічна безпека підприємства [Електронний ресурс]: підручник / за заг. ред. А.М. Дідика. – Львів : НУ «Львівська політехніка», ТзОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019. – 624с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1PoxnRvIY8To45S9kewyfbUUrJ6tfTk1-/view?usp=sharing>

5. Живко З.Б. Економічна безпека держави [Електронний ресурс] : навч. посіб. / З.Б. Живко, О.В. Черевко, М.І. Копитко. – Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. – 240 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/12lra4-i7UtM6sxZheN5PtHT07u5hD8fY/view?usp=sharing>

6. Іванова Н.С. Економічна безпека [Електронний ресурс] : навч. посібник. / Н.С. Іванова. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. – 139 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1lh6VbQ9P32U5VkFUMNbsijx_TuMK-u2W/view?usp=sharing

7. Козак Л.С. Міжнародна економічна безпека [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Л.С. Козак, О.В. Федорук.. – Київ : НТУ, 2016. – 232 с. – Режим доступу:

http://lib.ntu.edu.ua/catalog/docs/economy/economy_13_2016.pdf

8. Марченко О.С. Економічна безпека підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О.С. Марченко. – Харків : Право, 2022. – 246 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1WARoNtxQoGK3d-EtBukI-MCzfS6g7RDH/view?usp=sharing>

9. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність [Електронний ресурс] : монографія / Т.О. Меліхова. – Херсон, Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 632 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1HaiVTSV_vm16oQKOHXmIPE4j12aRhpXZ/view?usp=sharing

10. Небава М.І. Економічна безпека підприємства [Електронний ресурс] : навчальний посібник / М.І. Небава, Ю.В. Міронова.– Вінниця : ВНТУ, 2017. – 73 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1u44IKNDu85LUFG_HUE6yAh4D0DdPw4KT/view?usp=sharing

11. Рибальченко Л.В. Основи забезпечення економічної безпеки підприємництва [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л.В. Рибальченко, О.О. Косиченко. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. – 120 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1xuq0PZr9UBRaMvLSUOE7hq6nSGOQvzfz/view?usp=sharing>

12. Сисоліна Н.П. Економічна безпека підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Н.П. Сисоліна. – Кіровоград : КНТУ, 2014 – 226 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1R8EQAitOWu5wiz5UqJ9xKJ7tqwcGiogn/view?usp=sharing>

13. Соціально-економічна безпека [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О.В. Безпалько, А.Д. Бергер, Т.М. Березянюк та ін.; за заг. ред. О.І. Драган. – К. : Кафедра, 2019. – 277 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/166uloDDqZeKkFJaCwLq5EwnOoR_-kusC/view?usp=sharing

14. Фінансово-економічна безпека: теоретико-правові аспекти [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Резворович К.Р., Юнін О.С., Круглова О.О. та ін. – Дніпро : Видавець Біла, 2019 – 195 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1RosUmP6brBKyfxzTAQuFDRludrEtqNMk/view?usp=sharing>

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

1. Підприємство в сучасній економічній системі. Економіка та її місце в суспільному житті. Сутність підприємництва як форми господарської діяльності. Принципи й механізми реалізації підприємницької діяльності. Теорії підприємства. Сучасні теорії підприємництва. Підприємство, його основні ознаки. Економічна модель підприємства як відкритої системи. Види підприємств, їх організаційно-правові форми. Малі та середні підприємства. Великі підприємства. Об'єднання підприємств.

2. Зовнішнє середовище підприємств. Сутність та характерні риси зовнішнього середовища підприємства. Характеристика складових частин зовнішнього середовища. Вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємств. Вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємств. Макросередовища функціонування підприємства. Мікросередовище функціонування підприємства. Ринок як визначальна складова частина

зовнішнього середовища. Державне регулювання діяльності підприємства. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства.

3. Управління підприємством. Сутність, функції та принципи управління підприємством. Модель управління підприємством. Методи управління підприємствами. Класифікація управлінських рішень. Ланка управління. Рівень управління. Організаційні структури управління підприємствами, їх види. Основні елементи організаційної структури підприємства. Принципи побудови організаційної структури підприємства. Чинники, які впливають на вибір виду організаційної структури підприємства. Функції управління: планування, організація, координація, регулювання, мотивація і контроль. Виробнича структура підприємства.

4. Необоротні активи підприємства. Економічна сутність та склад необоротних активів підприємства, їх вартісна оцінка. Склад основних засобів підприємства. Вартісна оцінка основних засобів підприємства. Спрацювання й відтворення необоротних матеріальних та нематеріальних активів. Амортизація необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів підприємства. Показники ефективності використання основних засобів. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства. Склад та характеристика техніко-технологічної бази. Форми розвитку техніко-технологічної бази підприємства. Виробнича потужність підприємства та фактори впливу на ефективність її використання.

5. Оборотні активи підприємства. Економічна сутність, склад та класифікація оборотних активів підприємства. Джерела формування оборотних активів підприємства. Методи оцінки запасів підприємства при їх використанні. Нормування оборотних активів підприємства. Показники ефективності використання оборотних активів підприємства. Управління оборотними активами.

6. Персонал підприємства, продуктивність та оплата праці. Класифікація, характеристика та структура персоналу підприємства. Розрахунок чисельності працюючих на підприємстві. Нормування праці. Баланс робочого часу працівника. Методи визначення витрат робочого часу. Фотографія робочого часу. Показники кількісного складу персоналу. Показники якісного складу персоналу. Абсолютні та відносні показники руху персоналу. Показники ефективності використання персоналу. Продуктивність праці та її планування. Чинники зростання продуктивності праці. Мотивація та стимулювання праці. Моделі та методи мотивації праці.

7. Економічна сутність та види заробітної плати. Основна, додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати. Доплати, що включаються до складу додаткової заробітної плати. Надбавки, що включаються до складу додаткової заробітної плати. Премії та інші компенсаційні виплати, що включені до складу додаткової заробітної плати. Джерела коштів на оплату праці. Тарифна система оплати праці. Складові елементи тарифної системи оплати праці. Форми та системи оплати праці. Змішані форми оплати праці. Механізм регулювання заробітної плати.

Мінімальна заробітна плата. Розрахунок середньої заробітної плати, нарахування та утримання із заробітної плати.

8. Витрати підприємства. Сутність витрат підприємства. Класифікація витрат підприємства. Собівартість продукції та її види. Етапи формування собівартості. Фактори зниження собівартості продукції. Методи калькулювання продукції та склад статей калькуляції. Характеристика кошторису витрат. Економічна сутність та функції цін. Види та структура ціни. Методи встановлення цін. Ціноутворення в умовах ринку.

9. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Загальна характеристика видів діяльності підприємства. Формування доходів від операційної та іншої діяльності. Методи визначення доходу від реалізації продукції, робіт, послуг. Економічна сутність прибутку підприємства. Порядок обчислення прибутку. Розподіл прибутку. Поняття ефекту та ефективності діяльності підприємства. Характеристика та оцінка ефективності діяльності підприємства

10. Інвестиційна діяльність підприємства. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства. Сутність та види інвестицій. Методи фінансування інвестиційної діяльності. Ефективність проєктів реальних інвестицій. Критерії ефективності проєктів реальних інвестицій. Ефективність фінансових інвестицій. Критерії ефективності фінансових інвестицій.

11. Планування діяльності підприємства. Сутність та види планування діяльності підприємства. Методичні основи планування. Стратегічні плани підприємства. Поточне та оперативне планування. Бізнес-плани підприємства. Особливості написання бізнес-плану підприємства. Економічне прогнозування діяльності підприємства.

12. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація. Сутність розвитку підприємства. Роль і значення розвитку для підприємства. Сучасні моделі розвитку підприємства. Трансформація та реструктуризація підприємства. Характеристика та форми трансформації підприємств. Реінжиніринг бізнес-процесів підприємства. Розробка і реалізація програми реструктуризації підприємств.

Список рекомендованої літератури

1. Бандурка О.М. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О.М. Бандурка, Є.В. Ковальов, М.А. Садиков, О.С. Маковоз. – Харків : ХНУВС, 2017. – 192 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1pzaD6YIOijxrsIgko1D8W0SqYMdT8j4t/view?usp=sharing>

2. Бойчик І.М. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : підручник / І.М. Бойчик. – К. : Кондор. – Видавництво, 2016. – 378 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1Z_tgGvNT9tW4wE43QkXt_1jtQwO10GNj/view?usp=sharing

3. Дмитрієв І.А. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2018. – 292 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1vSjEU5uVCm557qrAsZkMFF8dMj8BsrDx/view?usp=sharing>

4. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : підручник / під заг. ред. Ковальської Л.Л. та Кривов'язюка І.В. – Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. – 700 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1Any7GihQnkI_tE2HqAchqSyNnU3IO5jU/view?usp=sharing

5. Економіка підприємства [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Є.О. Балацький, О.М. Дутченко, Г.М. Шамота та ін. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. – 154 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/155dlQSGEcvj4EvAYqUYWBy4ZyeSv0Ed/view?usp=sharing>

6. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : підручник / за заг. ред. Л.Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 14,95 Мб. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/11-TPPz2O28q36tFlcmAjYkXDnnDx3QTF/view?usp=sharing>

7. Лисак О.І. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О.І. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О. Болтянська. – Мелітополь : Люкс, 2020. – 272 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1PSeTlwrAiLljW-Qo5yDBercQ_Ym4p7Gg/view?usp=sharing

8. Лойко В.В. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : навч. посібн. / В.В. Лойко, Т.П. Макаровська. – К. : КНУТД, 2015. – 267 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

https://drive.google.com/file/d/1xvk0bUFXRfWfoX7_6D03TL9o7yoB6N4q/view?usp=sharing

9. Рогач С.М. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С.М. Рогач, Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк. – 2-ге вид. К. : «ЦП «КОМПРИНТ». 2018. – 392 с. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1z2cNOo8Fj2sMcIuqfUNLUESN1myCp1rc/view?usp=sharing>

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії,
ректор Національного транспортного
університету

Олександр ГРИЩУК

28 березня 2025 р.

КРИТЕРІЇ

**оцінювання підготовленості вступників на вступному іспиті
зі спеціальності для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора
філософії зі спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні
відносини» (освітньо-наукова програма «Економіка»)**

Структура оцінки вступного іспиту

Оцінка вступного іспиту складається із балів, виставлених предметною комісією в результаті перевірки письмової роботи вступника, виконаної ним на вступному іспиті, за виконання вступником кожного з чотирьох завдань білета вступного іспиту.

Порядок оцінювання підготовленості вступників

Оцінку вступного іспиту визначають у такому порядку:

- 1) виставляють бали за виконання кожного завдання білета вступного іспиту виходячи із наведених нижче критеріїв оцінювання виконання завдань;
- 2) обчислюють оцінку вступного іспиту за шкалою 100–200 за формулою:

$$O = 100 + \sum_{i=1}^4 B_i ,$$

де B_i – кількість балів за виконання i -го завдання.

Виконання завдань у чернетці не перевіряють та до уваги не беруть.

Критерії оцінювання виконання завдань

Відповідь вступника на теоретичне запитання першого рівня складності (перше завдання білета вступного іспиту) оцінюють балами від 0 до 20, на теоретичне запитання другого рівня складності (друге завдання білета вступного іспиту) – балами від 0 до 30.

Відповідь на запитання відповідно до рівня складності оцінюють таким чином:

від 16 (24) до 20 (30) балів ставлять вступнику, який надав повну, у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про всебічні, систематизовані та глибокі знання з поставленого запитання в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності; демонструє здатність вступника вільно оперувати здобутими знаннями: диференціювати та інтегрувати їх, відтворювати та аналізувати отриману інформацію, робити обґрунтовані висновки та узагальнення, виявляти й відстоювати власну позицію, переконливо висловлювати думку та чітко формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання не менше ніж на 90 %. Відповідь оцінюють у максимальну кількість балів тільки за умови надання вичерпної відповіді на запитання;

від 11 (16) до 15 (23) балів ставлять вступнику, який надав досить повну, без суттєвих неточностей, у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про ґрунтовні та систематизовані знання з поставленого запитання в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності; демонструє здатність вступника впевнено оперувати здобутими знаннями: відтворювати та аналізувати отриману інформацію, пояснювати основні закономірності, робити висновки, чітко висловлювати думку та формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання на 70–90 %;

від 6 (8) до 10 (15) балів ставлять вступнику, який надав не зовсім повну, із неточностями та окремими незначними помилками, в основному у правильній послідовності відповідь, яка свідчить про задовільні знання з поставленого запитання в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності, демонструє здатність вступника відтворювати основний матеріал відповідно до поставленого запитання. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання на 50–70 %;

від 1 до 5 (7) балів ставлять вступнику, який надав фрагментарну, із суттєвими неточностями та принциповими помилками відповідь, яка свідчить про неповноту знань з поставленого запитання в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності, демонструє наявність у вступника утруднень при відтворенні інформації відповідно до поставленого запитання. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання менше ніж на 50 %;

0 балів ставлять вступнику, який не надав відповідь на поставлене запитання або надана вступником відповідь не відповідає поставленому запитанню.

Розв'язування вступником задачі першого рівня складності (третє завдання білета вступного іспиту) оцінюють балами від 0 до 20, розв'язування задачі другого рівня складності (четверте завдання білета вступного іспиту) – балами від 0 до 30.

Розв'язування вступником задач відповідно до рівня складності оцінюють виходячи із наведених у таблиці характеристик розв'язання.

Кількість балів	Характеристика розв'язання
17–20 (25–30)	<p>Наведено повну, логічно правильну послідовність кроків розв'язування.</p> <p>Обґрунтовано всі ключові моменти розв'язування.</p> <p>Наведено всі необхідні формули з поясненнями всіх умовних позначень.</p> <p>Наведено рисунки, якщо це необхідно для обґрунтування або ілюстрації розв'язування, з поясненнями елементів рисунків.</p> <p>Всі обчислення та перетворення виконано без помилок.</p> <p>Отримано та наведено правильну відповідь.</p> <p>Розв'язування свідчить, що вступник глибоко засвоїв теоретичні положення в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності та здатний практично їх застосовувати, творчо виконуючи стандартні завдання, передбачені програмою рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності.</p> <p>Розв'язування оцінюють у максимальну кількість балів тільки за умови надання вичерпного обґрунтування всіх ключових моментів розв'язування, належного оформлення формул та обчислень (пояснення значень символів і числових коефіцієнтів у необхідній послідовності, наведення числових підстановок, наявність розмірності всіх величин тощо), належного оформлення рисунків (зокрема наведення назв та пояснень у необхідній послідовності).</p>
13–16 (19–24)	<p>Наведено логічно правильну послідовність кроків розв'язування.</p> <p>Деякі з ключових моментів розв'язування обґрунтовано недостатньо.</p> <p>Наведено необхідні формули з поясненнями умовних позначень (можлива відсутність пояснення окремих умовних позначень).</p> <p>Наведено рисунки, якщо це необхідно для обґрунтування або ілюстрації розв'язування, з поясненнями елементів рисунків (можливі деякі неточності у виконанні рисунків та/або відсутність пояснень окремих елементів рисунків).</p> <p>Можливі 1–2 негрубі помилки або описки в обчисленнях, перетвореннях, що не впливають на правильність подальшого ходу розв'язування.</p> <p>Отримано та наведено правильну відповідь.</p> <p>Розв'язування свідчить, що вступник достатньо засвоїв теоретичні положення в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності та здатний практично їх застосовувати, впевнено виконуючи стандартні завдання, передбачені програмою рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності.</p>

<p>9–12 (13–18)</p>	<p>Наведено правильну послідовність кроків розв'язування. Ключові моменти розв'язування обґрунтовано недостатньо. Наведено формули, але пояснено не всі умовні позначення. Наведено рисунки, якщо це необхідно для обґрунтування або ілюстрації розв'язування, але у них наявні неточності та/або пояснено не всі елементи рисунків. Можливі 1–2 помилки в обчисленнях або перетвореннях, що впливають на правильність подальшого ходу розв'язування. Отримана відповідь може бути неправильною через помилки в обчисленнях. Розв'язування свідчить, що вступник задовільно засвоїв теоретичні положення в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності та в цілому здатний практично їх застосовувати, виконуючи стандартні завдання, передбачені програмою рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності.</p>
<p>5–8 (7–12)</p>	<p>У правильній послідовності ходу розв'язування немає деяких кроків розв'язування. Ключові моменти розв'язування не обґрунтовано. Наведено формули без пояснення умовних позначень, можливі 1–2 описки у формулах. Наведено рисунки, якщо це необхідно для обґрунтування або ілюстрації розв'язування, але з неточностями та без пояснення елементів рисунків. Допущено помилки в обчисленнях або перетвореннях, що впливають на правильність подальшого ходу розв'язування. Отримана відповідь може бути неправильною / задача може бути розв'язана не повністю. Розв'язування свідчить, що вступник задовільно засвоїв теоретичні положення в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності та здатний практично їх застосовувати, виконуючи стандартні завдання, передбачені програмою рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності, лише за наявності зразка.</p>
<p>1–4 (1–6)</p>	<p>Наведено лише деякі кроки розв'язування. Ключові моменти розв'язування не обґрунтовано. Наведено не всі формули та рисунки, відсутні пояснення умовних позначень у формулах та пояснення елементів рисунків, у наведених формулах наявні описки, у рисунках – неточності. Задача розв'язана не повністю. Розв'язування свідчить про наявність у вступника фрагментарних знань теоретичних положень в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності, демонструє наявність суттєвих утруднень при виконанні стандартних завдань, передбачених програмою рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності.</p>

0	Вступник не приступив до розв'язування задачі / надано правильну відповідь без наведення розв'язування / наведене розв'язання не відповідає умові задачі.
---	---

Оцінку вступного іспиту від 100 до 129 балів вважають незадовільною.

Голова предметної комісії
д-р екон. наук, професор

 Наталія БОНДАР

25 Серезня 2025 р.